

Spannend en intrigerend

Belangrijke prijzen voor boeken voor jongeren van twaalf jaar en ouder

Johan Faber. (2015). *De veteraan*. Amsterdam: Nijgh & van Ditmar. Isbn 978 90 388 9861 2, € 19,99, 347 blz.

Rainbow Rowell. (2014). *Eleanor & Park*. Houten: Van Goor. Isbn 978 90 003 4263 1, € 11,99, 335 blz.

De afgelopen maanden werden er verschillende belangrijke prijzen uitgereikt aan auteurs van het betere jeugdboek voor lezers van twaalf jaar en ouder. De voornaamste bekroningen zet ik voor u op een rijtje. Eind juni volgt nog het slot- en tevens klapstuk van dit jaar: de bekendmaking van de Griffels 2015.

Theo Thijssen-prijs

Het bestuur van de Stichting P.C. Hooft-prijs voor Letterkunde besloot maandag 23 maart de driejaarlijkse Theo Thijssen-prijs voor kinder- en jeugdliteratuur 2015 toe te kennen aan Martha Heesen (Oisterwijk, 1948). Deze oeuvreprijs wordt uitgereikt op donderdag 24 september aanstaande op een feestelijke bijeenkomst in het Letterkundig Museum / Kinderboekenmuseum in Den Haag. Aan de prijs is een geldbedrag van 60.000 euro verbonden, een oorkonde en een sculptuur van Hans Bayens: een bronzen replica van het beeld van Theo Thijssen, dat aan de Amsterdamse Lindengracht staat.

Martha Heesen debuteerde in 1993 met *Het plan-Stoffel* en heeft inmiddels een twintigtal titels op haar naam staan. Ze kreeg drie jaar achter elkaar een Zilveren Griffel: in 2000 voor *De vloek van Cornelia*, in 2001 voor *Mijn zusje is een monster* en in 2002 voor *Stekels*. In 2004 ontving Martha Heesen de Gouden Uil

voor Jeugdliteratuur voor *Toen Faas niet thuiskwam*. Met haar boek *Bajaar* won zij de Gouden Lijst 2012.

Een fragment uit het juryrapport: 'Martha Heesen brengt ongemerkt in haar kleine verhalen verschillende generaties samen en verkent met veel zin voor nuance en diepgang hun soms pijnlijke, soms ingewikkelde, soms geheimzinnige, maar altijd onverwachte en daardoor spannende familiegeschiedenis. Ze schreef bijna ongemerkt een oeuvre bij elkaar met een enorm grote zeggingskracht. Daar word je stil van.'

De Dioraphte Literatour Prijs

De Dioraphte Literatour Prijs is sinds 2015 de nieuwe naam voor de Dioraphte Jongerenliteratuur Prijs. Genoemd naar de sponsor, de stichting Dioraphte en sinds 2011 de voortzetting van de in 2010 ingestelde Grote Jongerenliteratuur Prijs. Met de prijs willen de initiatiefnemers (Stichting Lezen Nederland, Stichting Lezen Vlaanderen, Stichting CPNB, het Nederlands Letterenfonds, CJP Nederland, CJP Vlaanderen en Boek.be) het beste boek voor jongeren van het afgelopen jaar bekronen. Er worden boeken bekroond van hoge kwaliteit die actueel zijn en aansluiten bij de belevingswereld van jongeren.

De prijs bestaat eigenlijk uit drie prijzen, elk goed voor 15.000 euro. Er zijn twee juryprijzen, één voor een oorspronkelijk Nederlandstalig boek en één voor een vertaald boek. Daarnaast is er nog een publieksprijs, waarvoor jongeren tussen 15 en 18 jaar hun stem kunnen uitbrengen. De auteur van het vertaalde boek deelt het geld met de vertaler.

Naast het geldbedrag wordt ook een trofee uitgereikt.

De prijsuitreiking vond 27 maart jl. plaats in de Openbare Bibliotheek Amsterdam. De roman *Birk* van kinderboekenschrijver Jaap Robben won de publieksprijs. *Birk* draait om de relatie tussen een moeder en haar zoon op een afgelegen eiland nadat de vader op dramatische wijze is verdrongen. De juryprijs voor het beste Nederlandstalige boek voor jongeren ging naar *De veteraan* van Johan Faber.

De veteraan

Het afgelegen dorpje Neerloo wordt opgeschrikt door de verdwijning van de veertienjarige Mieke Nanninga. Al snel gaat de verdenking uit naar de Afghanistanveteraan Meindert Oosting, die aan de rand van het dorp een teruggetrokken bestaan leidt. Mieke was de enige met wie hij een vriendschapsband had. Heeft Meindert iets te maken met Miekens verdwijning? Naarmate de geruchten toenemen en het dorp zich tegen Meindert keert, komen ook de herinneringen aan de militaire missie terug. Wat is er precies gebeurd in Afghanistan? Wat heeft de als oorlogsheld teruggekeerde Meindert daar gewonnen, en wat heeft hij verloren? Terwijl de breekbare relatie tussen de held en het meisje steeds meer zichtbaar wordt, komt Meindert dientengevolge pijnlijk in de verdrukking en lijkt zijn ondergang onafwendbaar. Psychologisch zit *De veteraan* knap in elkaar. Met een vlijmscherpe pen keert Faber zijn personages binnenstebuiten, legt hij geleidelijk hun diepste verborgen driften, emoties en motieven bloot. Ge-

nadeloos en trefzeker. Langzaam maar zeker trekken de flarden mist rond de verdwijning van Mieke Nanninga op, wordt de ware toedracht van alle gebeurtenissen pijnlijk duidelijk.

De veteraan is een spannend, intrigerend en authentiek verhaal dat nog lang in je hoofd blijft zitten. Een buitengewoon boeiende geschiedenis ook over de broze kant van heldendom, over eenzaamheid en oorlog, een strijd die in het hoofd van de hoofdpersoon nog lang niet gestreden is. Deze literaire roman lijkt mij zeer de moeite waard voor de betere lezers in de bovenbouw van havo en vwo en mag daarom op de leeslijsten zeker niet ontbreken.

Eleanor & Park

De onderscheiding voor het best vertaalde boek ging naar *Eleanor & Park*, geschreven door de Amerikaanse auteur Rainbow Rowell. Dit intrigerende boek vertelt het verhaal van de twee buitenbeentjes Eleanor en Park gedurende een schooljaar in 1986. Park is half Koreaans en Eleanor is half Deens en half Schots.

Ze delen hun passie voor stripboeken en muziek. Beide jongeren zijn slim genoeg om te weten dat een eerste liefde bijna nooit standhoudt, maar ook dapper en wanhopig genoeg om het te proberen.

Deze onhandige, prikkelbare tieners uit de jaren tachtig confronteren de lezer met zowel grimmige kwesties als kindermisbruik en armoede als de hilarische aspecten van een eerste liefde, hindernissen die hun leven totaal veranderen.

De Prijs van de Jonge Jury en de Gouden Lijst 2015

Mel Wallis de Vries blijft torenhoog favoriet bij jongeren tussen 12 en 16 jaar, want ze won alweer de Prijs van de Jonge Jury, dit jaar met haar boek *Wreed*. Ze won eerder in 2014 met *Klem* en in 2012 met *Vals*. Van de vijf genomineerde boeken waren er maar liefst twee van Mel Wallis de Vries: zowel *Wreed* als *Shock* maakten kans op de Prijs van de Jonge Jury. *Wreed* kreeg uiteindelijk de meeste stemmen. Een uitgebreide bespreking van *Wreed* vindt u in *Levende Talen Magazine* 2014-2.

Wallis de Vries kreeg de prijs op de

Dag van de Jonge Jury op 15 april. Die feestelijke afsluiting van het Jonge Juryseizoen is een literatuurfestival voor zo'n 1.500 jongeren. Dit keer werd de Dag van de Jonge Jury gehouden in Utrecht.

Mel Wallis de Vries schrijft spannende jeugdthrillers. Ze gaan over gewone jongeren, vaak meisjes, die door een verkeerde beslissing of door foute contacten slachtoffer worden van een misdadiger.

Emile de Wild won met *Broergeheim* de Debuutprijs Jonge Jury. Eerder won hij al een Zilveren Griffel met dit boek. De Debuutprijs wordt toegekend aan de auteur die een debuut voor de leeftijdsgroep 12+ schreef en daarvoor de meeste stemmen kreeg. Een bespreking van *Broergeheim* vindt u in *Levende Talen Magazine* 2013-7.

De Gouden Lijst, een juryprijs voor jeugdboeken in de categorie 12-15 jaar, is gewonnen door Gideon Samson. Samson, bekend van onder andere *Ziek* en *Zwarte zwaan* (allebei bekroond met een Zilveren Griffel) schreef *Overspoeld* samen met Julius 't Hart, die in 2004 vrijwilligerswerk deed op Sri Lanka toen dat eiland werd getroffen door een allesverwoestende tsunami. *Overspoeld* is volgens de jury 'een boek dat zich niet laat wegleggen'.

In de categorie buitenland won *Onder de ketchupwolken* van Annabel Pitcher, vertaald door Ellis Post Uiterweer. Voor een bespreking van deze opmerkelijke geschiedenis over afscheid nemen, liefde en relaties kijkt u terug in *Levende Talen Magazine* 2015-3.

Rob van Veen

Voor meer informatie over deze, maar ook andere jeugdboeken: <www.eenboekjeopen.nl>.